

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

בשלה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק בא
(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

לזכרון

הרבנית הצדקנית

מרת חיי מושקא

ע"ה ז"ל

בת כ"ק אדמו"ר

אור עולם

נזר ישראל ותפארתו

צדקת ה' עשה

ומשפטיו עם ישראל

ורבים השיב מעון

מרנא ורבנא יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

נפטרה ביום הרביעי פ' משפטים

כ"ב שבט, שנת ה'תשמ"ח

ת' נ' צ' ב' ה'

אשתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To dedicate an issue in honor of a loved one, call (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

בשלה

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הימים עד מתן תורה מרוב השתוקקותם לקבלת התורה¹⁰. ואם כך, כיצד ייתכן, שלאחר כל זאת, היתה ביות הים חשובה אצלם יותר מאשר ללכת ולמהר לקראת מתן תורה! להיפך מן הספירה, אשר התקיימה גם ביום לקיחת ביות הים!

הכרחי לומר, שאי-רצונם לעזוב את ביות הים לא נבעה מהחשיבות שייחסו לכסף ולזהב כשלעצמם, אלא מפני מחשבתם שלקחת ביות הים היא רצון¹¹.

זהו גם הקשר בין פירוש זה ב"בעל כרחם" – שהיה זה משום היותם טרודים ב"ביות הים" – לבין הפירוש¹², שבני ישראל לא רצו להתרחק מהתגלות השכינה שבקריעת ים סוף – כי

התגלות השכינה בקריעת ים סוף זרזה אותם לקיים את רצון ה' לעסוק בלקיחת ביות הים.

ב. הציווי – ונצלתם את מצרים

אחד ההסברים לכך – גם בפשטות, ועל פי ההלכה – הוא:

בגאולת מצרים נאמר הציווי¹³, "וישאלו איש מאת רעהו... כלי כסף וכלי זהב", והמטרה לא היתה רק שישאלו יקבלו "רכוש גדול"¹⁴, אלא גם, ונצלתם את

(10) אגדה הובאה בר"ן סוף פסחים. וראה חינוך מצוה שו.

(11) משא"כ ע"ד הפשט – ראה לקו"ש ח"ד (ע' 6 ובהערה 34) שכוונת רש"י (דברים א, א ד"ה מול סוף ב, המרו בים סוף) היא לזה שלא רצו לנסוע מים סוף. ולהעיר ממחז"ל (מכילתא פרשתנו יג, יט. סוטה יג, א) שכל ישראל עוסקין בבוה ומשה עוסק במצות.

(12) צרור המור (בשם מדרש הנעלם. וראה זהר פרשתנו ט, א). טור הארוך. צידה לדרך (בשם ה"ר"א אשכנזי). ועוד.

(13) בא י"א, ב. (14) לך טו, יד. ובפרש"י בא שם (מברכות ט, סע"א

א. "ויסע משה"

על הפסוק¹, "ויסע משה את ישראל מים סוף", נאמר במדרש², ורש"י מביא זאת בפירושו על התורה – "הסיען בעל כרחם", וכפי שמסבירים חכמינו ז"ל³ שבני ישראל היו עסוקים ב"ביות הים" – אשר, גדולה היתה.. מביות מצרים⁴ – ומשום כך הם לא רצו לנסוע מים סוף.

קשה להבין: הרי בשעת קריעת ים-סוף התגלה הקדוש-ברוך-הוא אל ישראל – "בכבודו נגלה עליהם"⁵, כפי שאמרו ישראל "זה א-ל"י"⁶ – "מראין אותו באצבע"⁷, עד אשר "ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים"⁸. וזה השפיע על ישראל לומר שירה לקדוש-ברוך-הוא, דברי שבת והודיה –

וכיצד ייתכן, שלאחר כל זאת היו בני ישראל כל כך טרודים ושקועים ב"ביות הים"?! איזה ערך היה אצלם לכסף ולזהב לעומת התגלות השכינה שבקריעת ים סוף⁹?

התמיהה אף קשה יותר: בני ישראל ידעו ש"בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה"⁹ – שמים-סוף הם הולכים למתן תורה. ויותר מכך – הם ספרו את

(1) פרשתנו טו, כב.
(2) תנחומא (באבער) פרשתנו טו. יל"ש (בשם התנחומא) ומדרש לקח טוב עה"פ. וכ"ה לדיעה א' במכילתא עה"פ, אבל לא מטעם שהיו טרודים בביות הים (כ"א מטעם אחר. ע"ש).
(3) תנחומא ורש"י שם.
(4) רש"י שם, ממכילתא בא יב, לו. ועוד.
(5) ל' רש"י פרשתנו טו, ב.
(6) פרשתנו שם.
(7) רש"י שם, ממכילתא עה"פ.
(8) להעיר שא' מתנאי נבואה ש, לא יהא יצרו מתגבר עליו (רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ז). ובודאי שכן ה' אצל בני"ב בעת דרגת נבואה דקרי"ש שראתה כו' מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר הנביאים (מכילתא שבהערה הקודמת). וראה לקו"ש ח"א ע' 58 שוה"ג להערה 20.
(9) שמות ג, יב.

העלי" מלמטה למעלה, צ"ל עכשיו (לאחרי גמר כל העליות) השירה שמצד הדביקות וההתכללות בהעליון, כהכנה והתחלה ל"שיר חדש" דלעתיד לבוא.

ובמיוחד בנוגע להתפלה על הגאולה האמיתית והשלימה (ובפרט לאחרי שכבר "כלו כל הקיצין"⁴, ונשלמו כל עניני העבודה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – שנוסף על רגש הכוסף והתשוקה והגעגועים להגאולה (עד עתה), צ"ל עכשיו גם ובעיקר רגש השמחה מזה שהגאולה באה בפועל ממש ברגע זה ממש.

(משיחות יום ה' פ' בשלח, י"א שבט וש"פ בשלח, י"ג שבט, שבת שירה תשנ"ב)

לקוטי בשלה

שיחות

מצרים¹⁵, לרוקן¹⁶ את המצרים לחלוטין מכסף ומוזהב וכדומה, כדברי חז"ל¹⁷: כמצודה שאין בה דגן, כמצולה שאין בה דגים.

לפי זה, כאשר ראו ישראל בימ־סוף, שעדיין נשארו אצל המצרים כסף וזהב, שישאל לא לקחו אותם¹⁸, הם היו חייבים להתעסק בביות הים, עקב הציווי, ונצלתם את מצרים¹⁹.

אמנם, נגרם משום כך עיכוב בהליכתם למתן תורה, אך הרי על הליכתם מיד לקבל את התורה – לא נצטוו.

דברי הקדוש־ברוך־הוא²⁰, בהוציא את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה" נאמרו²¹ כסיפור על דברים שיתקיימו בעתיד, לאחר יציאת מצרים, ולא כציווי. ובעיקר, הזמן של "תעבדון" אינו מוזכר כלל. ודברים אלו אינם יכולים לדחות את הציווי²², ונצלתם את מצרים", אשר אם לא עכשיו אימתי.

ציוה על ישראל להתרחק מים־סוף, מובן, שהיה ברור להם שדבריו הם לפי ציווי ה' – ואם כך, שבה הקושיה ומתעוררת?

ההסבר לכך הוא: אפילו כשידעו בני ישראל, שמסעם להר סיני, למתן תורה, היה על פי ציווי ה', בכל זאת סברו בני ישראל, שצריך לעכב זאת עד לאחר השלמת הביצוע של הציווי, ונצלתם את מצרים" – ובמיוחד כיון ש"ביות הים" היתה, כדלעיל, מצוה עוברת, שאינה נדחית מפני תלמוד תורה²⁴ – מתן תורה²⁵.

ולמרות שמשם ציוה אותם לנסוע כעת מים־סוף, ולא להתעסק ב"ביות הים", ומכך היתה הוכחה שרצון ה' במקרה זה היה שהציווי "ונצלתם את מצרים" אכן יידחה, למרות היותו מצוה עוברת, מפני הקדמת תלמוד תורה (מתן תורה) – בכל זאת ביצוע מסע זה בפועל היה "בעל כרחם"²⁵, משום שלפי הבנתם וידיעתם בתורה, צריך היה, בהתאם להלכה, להשלים תחילה את ביות הים, ולא לבטל את הציווי "ונצלתם את מצרים"²⁶.

ג. "בעל כרחם" – בניגוד להבנתם

אך תשובה זו אינה מספקת. שהרי אם משה

ד. כוונת ישראל – קיום ציווי ה'

לפי האמור לעיל – שהתעסקותם של ישראל

23) כ"ה להפירוש, "הסיען בעל כרחם", כמפורש במכילתא פרשתנו כאן (משא"כ לדעת רבי יהושע שם ש, זו נסיעה לא נסעו אלא על פי משה" – אף שגם לדיעה זו פשוט שמשם כיוון בזה לרצון ה', אלא שלא ה' ע"ז ציווי מפורש). וראה הערה 26.

24) ראה מו"ק ט, ריש ע"ב. ירושלמי ברכות פ"א סה"ב. רמב"ם הל' ת"ת פ"ג ה"ד. טוש"ע ז"ד סרמ"ז סי"ח. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג. שו"ע אדה"ז או"ח סתמ"ד סי"ח.

25) ואף שלכ"כ דעות קיימו (חשובי בני"ג גם קודם מ"ת כל התורה, שזה כולל (מצות) ידיעת התורה שאינה נדחה אפי' מפני מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים (ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"א וקו"א שם) – הרי, כבפנים, אין ביות הים שהיא מצוה עוברת נדחה מפני ת"ת. ולהוסיף, שכאן כבר התחילו במצוה זו, וצריך לימוד מיוחד שמחויב להפסיק.

25*) ראה לקמן הערה 42.

26) ובפרט להדיעה (הנ"ל הערה 23) שגם למשה לא ה' ציווי מפורש – אא"פ לדחות מה נצטוו (ובפירוש), וישאלו גו" (ונצלתם את מצרים).

ב„ביזת הים“ היתה כדי לקיים את הציווי „ונצלתם את מצרים“ – מתורצת תמיהה נוספת בענין זה:

מדוע, בכלל, „התלהבו“ בני ישראל כל כך בענין „ביזת הים“, עד כדי כך שהיה צורך להכריחם לנסוע מים סוף – מהי התועלת עצמה להם מריבוי של כסף וזהב בלכתם במדבר, „ארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם“²⁷?

ובמיוחד כאשר כדי לרכוש את צרכיהם מסוחרים האומות²⁸ – היה די בכסף ובוזה שהיו בידם מביזת מצרים. וכמאמר חז"ל²⁹, ביציאתם ממצרים, ש„אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים“.

ומצד שני, אם עדיין חשבו אז בני ישראל, לפני גזירת המרגלים, שמיד לאחר קריעת ים סוף הם יכנסו לארץ ישראל³⁰, וגאולת מצרים תהיה אז הגאולה הנצחית שאין אחריה גלות³¹ – הרי בודאי שאין לומר, שבהתכוננם למצב של גאולה נצחית חיפשו בני ישראל דרך לצבור כמות כה גדולה של כסף וזהב³²!

ולפי האמור לעיל מובן הדבר בפשטות: כוונתם של ישראל היתה לקיים את ציווי ה' „ונצלתם את מצרים“, והם לא ערכו כלל חישובים איוו תועלת עצמה להם מכך. הם קיימו את ציווי ה' בכל לבבך ובכל נפשך, ויציאתם ממקום זה לפני השלמת הקיום של הציווי היתה „בעל כרחם“.

ה. הביזה – בירור הניצוצות

את כל האמור לעיל ניתן להבין טוב יותר לפי ההסבר הפנימי לענין של „ונצלתם את מצרים“³³.

שהרי לכאורה אין מובן מדוע אכן חשוב היה כל כך ש„יצאו ברכוש גדול“, עד כדי כך, שהקדוש־ברוך־הוא לא הרשה לישראל לוותר על כך³⁴ –

אלא, זאת בהתאם להוראה ולמצות לא תעשה של בל תשחית³⁵ והתורה חסה על ממונן של ישראל³⁶.

ה„רכוש גדול“ הוא גם ניצוצות הקדושה שהיו טמונים בכסף ובוזה של המצרים. ועל ידי כך שהכסף והזהב עברו לרשות ישראל, התעלו הניצוצות – מערות הארץ, מצרים, אל רשות בני ישראל, לקדושה³⁷.

וכיון שהעבודה הרוחנית של „בירור“ הניצוצות היא חשובה בעבודת ה' עד אשר כאמצעות עבודה זו מתממשת תכלית הבריאה כולה – שנתאוה הקדוש־ברוך־הוא להיות לו דירה בתחתונים³⁸ דוקא – לכן בלתי אפשרי היה לוותר על „רכוש גדול“ זה.

וכך גם בענין „ביזת הים“ בקריעת ים סוף: בהכרח בחשיבות הרבה של בירור הניצוצות על ידי ביזת הים, קיימו בני ישראל עבודה זו בחיוניות רבה; יותר מכך:

33) בהבא לקמן ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 77 ואילך. ושי"ג. לקו"ש [המתורגם] חכ"א ע' 18

34) ברכות ט, ב.

35) שופטים כ, יט. רמב"ם הל' מלכים פ"ז הל' ו' ואילך. שו"ע אדה"ז הל' שמירת גו"ג ובל תשחית. – וכבר העירו (א) שבשו"ע נשמטו (רוב) דינים אלו. (ב) ל' הכתוב – לא תשחית, אבל בש"ס ופוסקים (שבת קכט, א ועוד) ברוב המקומות ככולם בל תשחית.

36) ר"ה כז, א. ושי"ג, וראה כתר ש"ט ס' ריח.

37) להעיר מדין טבילת כלים כשיוצא מרשות א"י ליהודי שטעמו „לפי שיצאו מטומאת הנכרי ונכנסו לקדושת ישראל“ (ירושלמי ע"ז בסופה). וראה לקו"ש ח"ה [המתורגם] ע' 393 ואילך.

38) תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ז.

ברגש השמחה, ושמחה גדולה ביותר שבאה לידי ביטוי בהשירה, מצד גודל הבטחון ש„הנה זה (המלך המשיח) בא“⁴, וכבר בא!

(משיחות ש"פ בא, ו' שבט, וש"פ בשלח, שבת שירה, י"ג שבט תשנ"ב)

(4) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

סג.

יום העשירי בחודש האחד עשר בדורנו זה הוא יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבו נעשית העלי' ד„כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו“¹ לדרגא נעלית יותר, ועד לעילוי שבאין־ערוך. . והשלימות העיקרית בזה נעשית בעשירי והאחד עשר בחודש אחד עשר בשנה זו – שנת הארבעים ושתיים (תש"י־תשנ"ב), שקשורה עם שם מ"ב שעל ידו נעשים כל עניני העליות – שכבר נשלמו כל העליות דמ"ב ימי ההילולא, וכל העליות שע"י מעשינו ועבודתנו במ"ב השנים (בהוספה על השלימות ד„ויהי בארבעים שנה“²) שהם בדוגמת מ"ב המסעות במדבר העמים שבדור זה (דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה), ותיכף ומיד ממש נעשית הכניסה לארץ טובה ורחבה בגאולה האמיתית והשלימה.

. . . והוראה נוספת וג"כ עיקרית בענין השירה בנוגע לעבודת התפלה (שנקראת גם בלשון רינה³ (שירה)) באופן של שירה (כידוע שרבינו הזקן הי' מתפלל בקול ושירה) – שנוסף על השירה הקשורה עם

1) תניא אגה"ק סז"ך וביאורה.

2) דברים א, ג.

3) ספרי ר"פ ואתחנן. ועוד.

הוספה בשורת הגאולה

פב.

מבואר בכתבי האריו"ל¹ שדור הגאולה העתידה הוא גלגול של הדור שיצא ממצרים, ועפ"ז, הנשים הצדקניות שבדורנו שבזכותן נגאלים, הן הן הנשים הצדקניות שבזכותן יצאו ממצרים.

וכיון שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר נשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – השתדל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לפעול ולהשפיע ביותר על הנשים, כדי למהר ולזרז את הגאולה בזכותן של נשים צדקניות שבדורנו.

... והוראה מיוחדת ועיקרית בנוגע לענין השירה – כמודגש בשירת מרים ושירת דבורה:

כשם שביציאת מצרים „מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים"², כך גם בהגאולה מגלות זה האחרון, שנשי ישראל הצדקניות צריכות להיות מובטחות ובודאי מובטחות הן שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה, ועד שמתחילות תיכף (ברגע הגלות האחרונים) בהשירה ובתופים ובמחולות, על בוא הגאולה האמיתית והשלימה!

ובפרטיות יותר: ביחד עם התפלה, הבקשה והדרישה מהקב"ה שבייא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שהיא מתוך רגש של צער ומרירות («מרים על שם המירור»³) על אריכות הגלות, שבאה לידי ביטוי בהצעקה מקרב ולב עמוק „עד מתי, עד מתי, עד מתי!... חדורות הן (גם ובעיקר)

- 1) שער הגלגולים הקדמה כ. לקוטי תורה וספר הליקוטים שמות ג, ד.
- 2) פרש"י שמות טו, כ.
- 3) שמו"ר רפכ"ו. שהש"ר פ"ב, יא.

לקוטי

בשלה

שיחות

עצם העובדה שבקריעת ים סוף התגלתה השכינה באופן של „זה א"לי – מראין אותו באצבע" חיוקה עוד יותר את התלהבותם בעבודה של לקיחת ביות הים עד לאופן של „בכל מאדך".

כפי שרואים, שכאשר יהודי יודע וחש שהקדוש־ברוך־הוא „מביט עליו"³⁹ בקיימו מצוה, הרי הוא עושה אותה בכל לבבו נפשו ומאודו, עד אשר לא נותר בו כוח ופרט כלשהו שאינו שקוע בקיום המצוה.

1. „בעל כרחם" – מתוך קבלת עול

וזהו המשמעות הפנימית של „הסיען בעל כרחם":

אין הכוונה לומר שבני ישראל לאחר קריעת ים סוף לא רצו לציית למשה רבינו – הם בודאי קיימו את ציווי משה, שהוא ציווי ה', לנסוע מים סוף – בשמחה ובטוב לבב.

אלא, המשמעות הפנימית של „בעל כרחם" היא⁴⁰, שהיה זה בניגוד לשכלם ולהבנתם בתורה – בענין „ונצלתם את מצרים" – בהיותם שקועים לחלוטין בעבודת הבירורים⁴¹ של „ביות הים" בכל לבבם נפשם ומאודם, הרי התנתקותם מכך היתה באופן של „בעל כרחם", והם עשו זאת מתוך קבלת עול וציות לרצון ה'⁴², אך כמובן – בשמחה ובטוב לבב.

ויותר מכך יש לומר – לאחר שהקב"ה ציוה ללכת עתה למתן תורה, הם ידעו (למרות שאין הדבר מובן בהגיון), שהסתיים זמן קיום המצוה של „ונצלתם את מצרים".

- 39) ראה תניא פמ"ב (ס, ב). טושו"ע בתחלתם. שו"ע אדה"ו או"ח סי' א ס"ה (במהד"ת. ובמהד"ק – שם ס"ב).
- 40) ראה עד"ו סה"מ תרנ"ט (ס"ע ז) בפ"י בע"כ אתה חי, מפני שזהו נגד טבעו (מצ"ע).
- 41) וצ"ע לתוך עם המבואר בד"ה ויסע משה בסה"מ תקס"ו (ואוה"ת תשא ע' א'תקצח) בפ"י הסיען בע"כ, שלא רצו לירד לעלמא דאתגלייא כו', ע"ש.
- 42) להעיר מריב"ח שבא במקלו ותרמילו* וכו' מפני ציווי של ר"ג (ר"ה כה, א).

וממילא לא תיגרם שום התעלות רוחנית אם ימשיכו לעסוק בביות הים⁴³ – בדומה לאכילת מצה⁴⁴, הנקראת „מיכלא דמהימנותא"⁴⁵, כי המצה הגשמית כפשוטה מחזקת את האמונה⁴⁶ – ובמה דברים אמורים, כאשר אכילת המצה היא בימי הפסח, אך אם אוכלים מצה לאחר הפסח, אין באכילת מצה סגולה מיוחדת זו.

כי את הכוח של המצה לחזק את האמונה קבע הקדוש־ברוך־הוא בזמן מסויים⁴⁷, אך לאחר זמן זה, כאשר אכילה זו אינה מצוה, בטל כח זה.

2. חיות גם בעבודה החדשה

מכך יש ללמוד הוראה יסודית בעבודת ה': כאשר יהודי עוסק בענין מסויים של עבודת ה', עליו להשקיע עצמו⁴⁸ בכך עם כל חיותו ובכל כוחותיו, עד „בכל מאדך" – למעלה ממדידה והגבלה, כך שאין מקום לעבודה אחרת, וכך שהמעבר מעבודה זו לאחרת הוא „בעל כרחו".

אך כאשר מקבלים ציווי של שולחן ערוך, של אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁴⁹ – שעתה יש צורך להפסיק עבודה זו ולבצע

43) אבל רק כפי שמיא גליא מתי נגמר בירור כל הניצוצות שבמצרים וראה פי' האריו"ל (ל"ת וס' הליקוטים ר"פ תצא) בטעם האיסור לחזור למצרים, כי כבר נתבררו כל הניצוצות שהיו שם. וע"פ המבואר בפנים יומתק זה שנצטוו ע"ז בעת קרי"ם (פרשתנו יד, יג).

44) וכיו"ב מצות שהזמ"ג. – אף שלכאורה אינו דומה לנדוד"ד כלל, שס"ס הבינה עוברת מרשות המצרי לבני".

ואולי הביאור – שאלו הם ניצוצי הקדושה המונחזים לקיומם (עד הזמן שיעביד את רוח הטומאה מן הארץ – זכר"י ג, ב).

45) ראה זכ"ב מא, א. קפג, ב (בסה"צ להצ"צ מצות חמץ ומצה פ"א מצייין לומר ויצא קנו. וצ"ע ק).
46) ועיין המשך וככה תרל"ז פרק ס.
47) להעיר מד"ה תקעו תרצ"א (בסה"מ קונטרסים ח"א פ"א).

48) ראה ס' השיחות תורת שלום ע' 39 ואילך.
49) תקו"ז תס"ט (ק"ב, א. ק"ד, א).

(* ראה לקו"ש והמתורגם חכ"א ע' 126 הערה 37.

עבודה אחרת, או נדרשים מן היהודי דבר והיפוכו:

מצד אחד קיימת בו מלכתחילה התחושה שהעבודה האחרת היא „בעל כרחו“, כדלעיל, משום היותו שקוע בכל נפשו ומאודו לעבודה הקודמת,

אך מצד שני, צריכה תחושה זו – של „בעל כרחו“ – עצמה להביאו לידי „על כרחך אתה חי“⁵⁰ – שיתחיל לחיות בעבודה החדשה, עד לחיות אמיתית שלמעלה ממדידה והגבלה.

ומפני היותו מסור לרצון ה' לחלוטין בעבודה הקודמת, כפי שבא לידי ביטוי בתחושתו „על כרחך“, כדלעיל – הרי הוא מקבל חיות אמיתית בעבודה החדשה.

ח. המעבר לעבודה אחרת – בחיות ובשמחה

וזהו ההוראה למעשה הן ליושבי אהל והן לבעלי עסק:

יושבי אהל – אמנם, עליהם להיות שקועים לגמרי בלימוד התורה, אך, כאשר לפי השולחן ערוך הגיע מצב של מצוה עוברת, פיקוח נפש וכדומה – כאשר עליהם להתנתק מלימוד התורה ולעסוק בהצלת נפשות, בהפצת התורה והיהדות וכדומה, עליהם לעשות זאת בשמחה ובחיות.

ניתן לחשוב: הרי עונג רב יותר הוא להשאר „בפנים“ ולהתמסר לחלוטין ללימוד התורה – ומדוע לצאת „חוצה“? אך לאמיתו של דבר, כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לי⁵¹, אלא יש צורך בתורה ובגמילות חסדים⁵² – שעליו לעסוק גם בגמילות חסדים – אלא שמכריחים אותו לעשות זאת, כי אחרת, „אפילו תורה אין לו“.

(50) אבות ספ"ד.

(51) יבמות קט, ב.

(52) לקו"ת ויקרא ה, א. וראה לקו"ת ראה כג, ג. ולהעיר מיבמות קה, א. אגה"ק ס"ה.

בעבודה אחרת, אסור לו לסור מעבודה זו של קירוב עוד יהודי ליהדות.

ובמיוחד לגבי יהודים, הרי כל יהודי הוא „עולם מלא“⁵³, ואף שהוא כבר קירב יהודים רבים, הרי עדיין נותר עוד יהודי אחד שלא התקרב – נותר עולם שלם. עולם מלא שאיננו מבורר.

כל זה אמור אף אם מדובר על יהודי אחד, על אחת כמה וכמה כאשר יש עדיין רבים

(53) סנהדרין לו, א.

אך צריך לדעת שמ„על כרחך“ בהתנתקות מלימוד התורה, צריך להיות „אתה חי“ – לעסוק בהצלת נפשות, הפצת התורה והיהדות וכדומה בשמחה ובחיות, עד שבמצבים מסויימים אלו זוהי כל מציאותו.

וכך היא גם ההוראה לבעלי עסק, שעיקר עבודתם היא בעובדין טבין: עליהם לדעת, שחובתם לקבוע עתים לתורה אינה צריכה להיות קביעות רק בזמן, בהתאם לשיעור שנפסק בהלכות תלמוד תורה⁵³, אלא גם באופן של קביעות בנפש, שבזמנים אלו הם שקועים לגמרי בלימוד התורה בדיוק כמי ש„תורתו אומנתו“⁵⁴.

ט. קירוב יהודים ללא הפסק

מ„הסיען בעל כרחם“ נלמדת הוראה נוספת: אם כך הוא הדבר בכירורים של הכסף והזהב הגשמיים – שבני ישראל היו שקועים כל כך ב„ביות הים“ כדי לברר את כל ניצוצות הקדושה שבהם שלא יישאר שום ניצוץ שאינו מבורר – על אחת כמה וכמה שכך צריכה להיות עבודת הכירורים של קירוב יהודים, שהתרחקו מיהדות, אל קיום התורה והמצוות. יהודי עלול לטעון: הוא כבר קירב יהודים רבים כל כך ליהדות, ועתה מותר לו כבר לנוח מעבודה זו, ולא להתבטל חי, אלא לעסוק בעבודה רוחנית אחרת, נעימה יותר – לפי טבעו ושכלו –

עליו לדעת, שאל לו לחשוב כמה יהודים הוא כבר קירב לתורה ולמצוות, כיון שעדיין נותר יהודי אחד שביכולתו להגיע אליו, והוא לא קרבו –

עד שהוא מקבל ציווי של שולחן ערוך, מאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא עד להרבי נשיא דורנו – שהיום, או מהיום, עליו לעסוק

(53) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פרק ג.

(54) ראה באריכה לקו"ש חי"ב ע' 229. לקו"ש חי"ז [המתורגם] ע' 330.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח

לְעוֹלָם וָעֶד